

Referans Faiz Oranları (IBOR) Reformu Hakkında Bilgilendirme

Bu bilgilendirme metni, finansal ürünlerde kullanılan referans faiz oranlarındaki önemli değişiklikler ve söz konusu referans oranlarının kullanımının sonlandırılması (“Referans Faiz Oranı Reformu”) sebebiyle hazırlanmış olup, aşağıdaki tabloda belirtilenler dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere referans faiz oranlarına endeksli finansal ürünlerin sahibi olan ve/veya söz konusu finansal ürünlerle ilgili işlem yapmayı planlayan gerçek ve tüzel kişileri ilgilendirmektedir.

LIBOR ve DİĞER GÖSTERGE FAİZ ORANLARI NEDİR?

Mevcut referans faiz oranlarının örnekleri, aşağıda belirtildiği üzere, LIBOR, EURLIBOR, USDLIBOR, TRLIBOR vb. olabilir ve genel ifadesiyle “IBOR” olarak adlandırılmaktadır ve bu faiz oranları genellikle krediler, menkul kıymetler, borçlanmalar ve türev ürünlerin faiz ödemelerinin belirlenmesinde kullanılan referans faiz oranlarıdır.

MEVCUT REFERANS FAİZ ORANLARI	
LIBOR	Londra Bankalar arası Faiz Oranı
TRLIBOR	Türk Lirası Bankalar arası Faiz Oran
USDLIBOR	ABD Doları Bankalar arası Faiz Oranı
GBPLIBOR	İngiliz Sterlini Bankalar arası Faiz Oranı
JPYLIBOR	Japon Yeni Bankalar arası Faiz Oranı
CHFLIBOR	İsviçre Frangı Bankalar arası Faiz Oranı
EURLIBOR	Euro Bankalar arası Faiz Oranı

Bu referanslardaki değişiklikler başta türev ürünler, krediler, borçlanmalar ve menkul kıymetler olmak üzere ilgili finansal ürünleri kullanan banka müşterilerini etkilemektedir. Referans faiz oranlarında yapılacak değişiklikler, mevcut referans faiz oranlarının yayınlanmasının tamamen sonlandırılması veya değişikliğe uğraması şeklinde ortaya çıkabilir.

Faiz reformu ile ilgili güncel sektör gelişmelerinin takip edilmesi ve söz konusu reformun mevcut işlemlerinizin yanı sıra yapmayı planladığınız yeni işlemleriniz üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

REFERANS FAİZ ORANLARI NEDEN DEĞİŞİYOR?

Yaygın olarak kullanılan Referans Faiz Oranlarının (IBOR faiz oranlarının) belirlenmesinde baz alınan işlem hacimlerinin azalması sebebiyle bu oranların piyasayı yansıtmaya kabiliyeti de azalmıştır. IBOR'lardan farklı olarak gözlemlenebilir işlemlere dayalı olarak belirlenecek alternatif referans faiz oranlarının kullanımıyla piyasaların sağlam bir temele oturtulması amaçlanmaktadır.

IBOR Gösterge Faiz Oranları ve Risksiz Faiz Oranları (RFR) arasındaki temel farklılıklar

- IBOR gösterge faiz oranları birden fazla vade (1 Hafta, 1 Ay vb.) için yayımlanmaktadır. - -
- RFR'lar gecelik (overnight) faiz oranlarıdır.
- IBOR'lar dayanak olarak bankalar arası teminatsız kredi işlemlerini esas alırken; RFR'lar genelde yapısı gereği teminatlı olan menkul kıymet repo piyasalarını dayanak almaktadır.
- RFR'lar geçmişe dönük olarak hesaplanırken buna karşılık, IBOR'lar, ilgili gelecek vade için faiz oranı göstermektedir.

NE ZAMAN DEĞİŞECEK?

Finansal İstikrar Kurulu'nun yürüttüğü Referans Faiz Oranı Reformu çerçevesinde İngiltere Finansal Yönetim Otoritesi'nin (FCA), LIBOR para birimleri ve oranlarına dair sonlandırılma tarihleri aşağıdaki gibi ilan edilmiştir:

MEVCUT REFERANS FAİZ ORANI	YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASI PLANLANAN TARİH	YENİ REFERANS FAİZ ORANI
TRLIBOR**	31.Ara.21	TLREF (Turkish Lira Overnight Reference Rate/Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranı)
USD LIBOR	Gecelik (overnight), 1-3-6 ve 12 aylık vadeler için: 30.06.2023	SOFR (Secured Overnight Funding Rate/Teminatlı Gecelik Faiz Oranı)
	1 hafta ve 2 aylık vadeler için: 31.12.2021	
EURIBOR	EURIBOR metodolojisindeki reformlar 2019 yılında tamamlanmıştır. Yakın gelecekte yürürlükten kalkması beklenmemektedir.	EURIBOR (Euro Interbank Offered Rate/Avro Bankalararası Teklif Edilen Faiz Oranı)
EUR LIBOR	31.12.2021	ESTR (Euro Short-Term Rate/Avro Kısa Vadeli Faiz Oranı)
EONIA	3.01.2022	ESTR (Euro Short-Term Rate/Avro Kısa Vadeli Oranı)
GBP LIBOR	31.12.2021	SONIA (Sterling Overnight Index Average/Sterlin Gecelik Endeks Ortalaması)
JPY LIBOR	31.12.2021	TONAR (Tokyo Overnight Average Rate/Tokyo Gecelik Ortalama Faiz Oranı)
CHF LIBOR	31.12.2021	SARON (Swiss Average Rate Overnight/Frank Gecelik Ortalama Faiz Oranı)

SİZİ NASIL ETKİLEYEBİLECEK?

Dünya genelinde finansal işlemlerde kullanılan referans faiz oranlarının sonlanmasının, bankalar nezdinde yapılan ve müşterilerin taraf olduğu sözleşme ve işlemler üzerinde etkisi olabilecektir. Örneğin;

- Geçmiş dönemlerden farklı olarak alternatif referans faiz oranlarının yayımlanma sıklığı, hesaplama yöntemi veya uygulama şekli değişebilir. Hesaplama farklılıkları, gelecekteki bir işlemin değerini, fiyatını, maliyetini ve performansını önemli ölçüde etkileyebilir veya değiştirebilir.
- IBOR'un yerine gelecek alternatif referans faiz oranlarının hesaplanma mantığının farklı olması sebebiyle mevcuttaki sözleşme referans oranıyla alternatif sözleşme oranları arasında denklik sağlamak için alternatif faiz oranına baz puan ilavesi edilmesi ya da çıkartılması gerekebilir.
- Ödenecek faizin ancak bir faiz dönemi sonunda belli olması gibi değişiklikler, ek maliyetlere ve operasyonel zorluklara yol açabilir.
- IBOR'un artık kullanılmayacak olmasından ötürü mevcut sözleşmelerinize bir geçiş hükmü (fallback clause) eklenmesi gerekebilecektir. Bankamız, gerekli olması durumunda ilerleyen dönemlerde müşterilerimiz ile mevcut sözleşme güncellemesi için iletişime geçecektir.
- Bu geçiş sürecinde herhangi bir referans faiz oranının açıklanmasının sonlandırılması durumunda düzenleyici kuruluşlar, söz konusu referansın aktif piyasayı temsil etmediğini duyurabilir. Bu durum, yedek faiz hükümleri içeren bazı sözleşmelerde yedek faiz hükümlerinin (fallback language) devreye girmesine, dolayısı ile atıfta bulunulan referans faiz oranının değişmesine yol açabilir.
- Alternatif referans faiz oranlarının kullanılması durumunda, ödenecek tutarlarda farklılıklar meydana gelebilir.
- Mevcut referans faiz oranlarının yerine geçecek alternatif referans faiz oranları, işlemde işleme, üründen ürüne, ülkeden ülkeye farklılık gösterebilir. Riskten korunmak için yapılan bir işlem, bu farklılıklar sebebiyle etkinliğini kaybedebilir.
- Mevcut referans faiz oranından alternatif referans faiz oranına geçilmesi, vergisel, muhasebesel, yasal ve operasyonel risklere yol açabileceği için, farklı ülkelerde veya ürün piyasalarında oluşabilecek farklılıkların diğer finansal sözleşmelerinizi nasıl etkileyebileceği hususu dikkatlice irdelenmelidir.

Referans faiz oranı reformunun, işlemleriniz üzerinde yukarıda belirtildiği gibi kayda değer etkileri olabilecektir.

Dolayısıyla söz konusu geçişin vergi, yasal mevzuat, muhasebe veya diğer konulardaki etkileri için değerlendirme yapmanız uygun olur.

YASAL UYARI

Bu metin genel bilgilendirme amaçlı olup, tavsiye niteliği taşımamaktadır. IBOR'lar için öngörülen sona erme tarihleri farklılaşabilir, RFR'ların metodoloji ve hesaplama yöntemlerinde değişiklikler meydana gelebilir. Referans Faiz Oranları (IBOR) Reformu sürecinin belirsizliği ve karmaşıklığı göz önüne alındığında, firmaların dışarıdan profesyonel bir danışmanlık alması veya kendi uzmanları ile konuyu değerlendirmeleri faydalı olacaktır.

IBOR veya RFR olarak tanımlanan oranlarda herhangi bir sona erme veya değişikliğin ortaya çıkması tamamıyla idari makamların takdirinde olup, bu sebeple herhangi bir değişiklik veya riskin ortaya çıkması, bunlar sonucu oluşacak olumsuz maddi durum veya değişiklik veya sona

erme dolayısıyla ortaya çıkabilecek doğrudan ve dolaylı masraf, kar kaybı, vergi, zarar ve ziyan dahil olmak ve fakat bununla sınırlı olmamak üzere tüm maliyetler, giderler ve ödemelerle ilgili Bankamızın herhangi bir sorumluluğu veya taahhüdü bulunmamaktadır.

İLGİLİ İNTERNET SİTELERİ:

- [New York Federal Reserve \(USD\): Alternative Reference Rates Committee \(ARRC\)](#)
- [Bank of England \(GBP\): Working Group on Sterling Risk-Free Reference Rates](#)
- [Borsa İstanbul \(TL\): TLREF](#)
- [Swiss National Bank \(CHF\): National Working Group on Swiss Franc Reference Rates](#)
- [European Central Bank \(EUR\): Working Group on Euro Risk-Free Rates](#)
- [Bank of Japan \(JPY\): Study Group on Risk-Free Rates](#)
- [Türkiye Bankalar Birliği – IBOR Geçiş Süreci ve TLREF Çalışmaları](#)
- [Financial Conduct Authority \(FCA\)](#)
- [US Commodity Futures and Trading Commission \(CFTC\)](#)
- [Financial Stability Board \(FSB\)](#)
- [International Swaps and Derivatives Association \(ISDA\)](#)
- [Loan Market Association \(LMA\)](#)

LIBOR Gösterge Faiz Oranlarının Sonlandırılmasına İlişkin Duyurular:

- [Financial Conduct Authority \(FCA\)](#)
- [ICE Benchmark Administration \(IBA\)](#)
- [ISDA Credit Adjustment Spread Values \(Bloomberg\)](#)

SSS:

- [TBB Referans Faiz Oranı \(IBOR\) Reformu Hakkında Sıkça Sorulan Sorular](#)